

*Opplyst: Helge Lierha
Tilf. - 27/5-1945
Tilskjedt: 27/5-1945*

Rundskriv nr. 1
9. mai 1945
om
overtaking av embedene.

Til

113767

Den norske kirkes menigheter og prester.

Den norske kirkes biskoper ber prestene gjøre kjent for menighetene at vi i dag har sendt dette brev til det kongelige kirkedepartement:

Oslo, den 9. mai 1945.

Til

Det Kongelige Kirkedepartement.

Den 24. februar 1942 sa biskopene fra til kirkedepartementet at de nedla sine embeter. Det het i likelydende brev fra hver av de syv biskoper:

«Det som staten har overdradd meg, leverer jeg fra meg. Den åndelige gjerning og myndighet som er gitt meg ved ordinasjonen ved Herrens alter, er fremdeles min med Gud og med rette. Å være ordets forkynner, menighetens tilsynsmann og prestenes sjelesørger er og blir mitt kall. Jeg vil fremtidig røkte dette så langt som det er mulig. Men å fortsette det administrative samvirke med en stat som øver vold mot kirken, ville være å svikte det aller helligste.

Med Luther har vi søkt å være tjenstlig lojale mot øvrigheten så langt Guds ord og bud tillot det. Men som det kom for Luther, så kommer også for oss det øyeblikk da vi må følge vår overbevisning og hevde kirkens rett mot statens urett. Statsformer kan veksle, men mot tyranniet står Gud selv i sitt ord med sin Ånds makt. Ve oss om vi ikke her adlød Gud mer enn mennesker.»

Prestene — bortsett fra noen få — fulgte oss. Ved påsketid 1942 la kirkens tjenere sammen fram for menighetene en erklæring og bekjennelse om *Kirkens Grunn*. På den stod vi og på den ville vi fortsette vår åndelige gjerning i vårt folk. Prestenes embetsnedleggelse ble for hver enkelt meldt til departementet.

Hva som siden ble gjort mot oss, er det ikke nødvendig at vi her kommer inn på. Men nå er det store skjedd. Vi har Norge fritt. Det norske rettssamfunn er gjenopprettet, grunnloven står ved makt, konstitusjonell myndighet rår i landet.

I kraft av det som er lagt fram i *Kirkens Grunn*, har vi derfor i dag gått inn igjen i våre embeter. Vi melder herved til H. M. Kongen og hans råd at det verv som Norges konge har betrodd oss, skal vi røkte med troskap slik som Norges konstitusjon og kirkens orden krever det og som vi har gitt løfte om ved vår ordinasjon.

Gud stå oss alle bi så vi hver på vår plass, i stat og i kirke, kan være hans redskaper til landsmenns frelse og til verdens fred.

Vi oppfordrer de prester som sammen med oss la ned embetet, om nå på samme måte å gå inn i det igjen.

Vi takker alle prester og menigheter som på *Kirkens Grunn* tok kampen opp og var trofaste gjennom alle vanskeligheter.

I dag sanner vi med glede det ord som i de tunge dager så ofte kom styrkende til oss: *Gud er trofast.*

Eivind Berggrav.

James Maroni.

Andreas Fleischer.

Henrik Hille.

Gabriel Skagestad.

Wollert Krohn-Hansen.

37-7-7
3/10 15

Til prestene.

De prester som tar opp embetet avgir i forbindelse med foranstående — som forutsettes lest opp fra prekestolen om mulig pinsedag — en erklæring for menigheten som kunne lyde:

Etter at Norge er fritt, rettssamfundet gjenopprettet, grunnloven står ved makt og konstitusjonell myndighet rår i landet, tar jeg opp igjen mitt embete i Den norske kirke som jeg så meg nødt til å legge ned fordi den *Kirkens Grunn* som vi stod på og alltid vil stå på ble søkt voldelig rokket av de herskende myndigheter.

Jeg erklærer herved at jeg fortsatt med troskap vil røkte den meg betrodde tjeneste i samsvar med Norges konstitusjon og det løfte jeg har gitt ved min ordinasjon.»

Den erklæring som prestene gir til menigheten sendes i underskrevet stand til Kirke-departementet gjennom biskopen.

Embetsovertakelsen anses i tilfelle å være skjedd den dag da de nye forutsetninger var til stede, altså fra og med 9. mai 1945.

Til prester og menighetsråd i Nidaros bispedomme vil fungerende biskop sende dette brev.